

Scripta minora. Ιχνογραφήματα ορθόδοξης θεολογικής και πολιτισμικής αυτογνωσίας

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Μόλις κυκλοφόρησε το νέο βιβλίο του Γεωργίου Παναγόπουλου με τον τίτλο *Scripta minora. Ιχνογραφήματα ορθόδοξης θεολογικής και πολιτισμικής αυτογνωσίας*. Όπως ευχερώς αντιλαμβάνεται κανείς, πρόκειται για σύντομα ως επί το πλείστον κείμενα αφ' ενός θεολογικού-δογματικού και αφ' ετέρου ιστορικού και πολιτισμικού προβληματισμού, τα οποία υπόρρητα διατρέχει η αγωνία για την πολιτικοκοινωνική και κυρίως πνευματική ανάταξη της, θαρρείς, ανηκέστως πληγείσας ελληνικής πατρίδας στο πλαίσιο μιας ευρύτερης, ευρωπαϊκής και παγκόσμιας, συγκυρίας φαινομένων παρακμής αλλά και εν ταυτώ νέων αναζητήσεων.

Αντιγράφουμε από το οπισθόφυλλο του βιβλίου:

Στα ιχνογραφήματα θεολογικής και πολιτισμικής αυτοσυνειδησίας πειραματίζομαι με την ιδέα της Ορθόδοξης Καθολικής Εκκλησίας σε ρόλο «κόκκου σινάπεως» (Ματθ. 13, 81) για την Ευρώπη και την οικουμένη ακόμη και όταν η προβληματική αυτή δεν θεματοποιείται ρητά. Είναι ώρα, φρονώ, μετά το πέρας της «αριστερής» ουτοπικής ή της υπερ συντηρητικής «εκκλησιαστικής» άρνησης της ιστορίας *en block* να δούμε εάν εκτός από την ολική απόρριψη του δυτικού μοντέλου είμαστε ικανοί και για κάτι πιο δημιουργικό: Να γίνουμε η «μικρά ζύμη» που «ὅλον τὸ φύραμα ζυμοῖ» (Γαλ. 5, 9), να καταθέσουμε απτή και ανακαινιστική μαρτυρία ζωής εντός του ευρύτερου πλαισίου των εθνών και κρατών που ανήκουμε, τουλάχιστον γεωπολιτικώς και οικονομικοκοινωνικώς, τα τελευταία τουλάχιστον 100 χρόνια λόγω των, κατά τη γνώμη μου, ορθών στρατηγικών επιλογών των παλαιότερων αρχουσών και κοινωνικών μας ελίτ. Ο ισχυρισμός τούτος έχει τόσο μεγαλύτερη βαρύτητα όσο πιο έκδηλα είναι τα σημάδια παρακμής που εμφανίζει πια η Δύση έχοντας θαρρείς εγγραφεί σε τροχιά φθίσης μη αναστρέψιμης.

Στα Περιεχόμενα του βιβλίου συναντάμε:

Αντί προλόγου

Scripta minora. Ιχνογραφήματα ορθόδοξης θεολογικής και πολιτισμικής αυτογνωσίας

Μέρος Α': Ορθόδοξη θεολογία και εκκλησιαστική Παράδοση

Ορθόδοξη θεολογία σε χαλεπούς καιρούς

Θεολογία, ιστορία και εθνομηδενισμός

Αυτοκρατορία και χρόνος

Χριστιανισμός και Ισλάμ στη Μέση Ανατολή (Θρησκευτικός χάρτης Μέσης Ανατολής)

Εκκλησία και άρνηση της βίας. Το σταυροαναστάσιμο ήθος των Ρώσων αγίων πριγκίπων Μπορίς και Γκλιεμπ

Καλλίνικος Μητροπολίτης Εδέσσης, μια "οσία μορφή". Το νέο βιβλίο του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Ναυπάκτου κ. Ιεροθέου

Αποτομή κεφαλής Τιμίου Προδρόμου. Μια πρωτότυπη ερμηνεία από τον Ρενέ Ζιράρ

Αλάθητο του πάπα και σύγχρονοι απολογητές του. Η περίπτωση του αιρετικού πάπα Ονωρίου στην Kirchengeschichte (Εκκλησιαστική Ιστορία) 2/II, σελ.112, του καθηγητή Ερνστ Ντάσμαν

Οι νηπτικοί ερμηνεύουν νηπτικούς... Η ερμηνεία του αγίου Ησυχίου από τον Γέροντα Αιμιλιανό Σιμωνοπετρίτη

Μεγάλοι δογματικοί θεολόγοι του 20ού αιώνα. Τρία πορτραίτα-μινιατούρες

I. Βλαδίμηρος Λόσκι: Μια ματιά στον βίο και το έργο του

II. π. Γεώργιος Βασίλιεβιτς Φλωρόφσκι (1893-1979): Ο θεολόγος της Παραδόσεως: Θεολογική διδασκαλία

III. Βασίλι Βασίλιεβιτς Μπόλοτοφ (1853-1900): Ο λησμονημένος γίγαντας

Εκκλησία και μασονία στη Ρωσία των αρχών του 19ου αιώνα. Σκέψεις με αφορμή ένα στιγμιότυπο

Ορθόδοξη Θεολογία στη Γερμανία. Το νέο βιβλίο του καθηγητή του Τμήματος Ορθοδόξου Θεολογίας του Πανεπιστημίου του Μονάχου Κ. Νικολακόπουλου

Ορθόδοξη Σωτηριολογία: Ένα νέο βιβλίο. Χριστόφορος Βενιαμίν, Η Ορθόδοξη κατανόηση της σωτηρίας. Η θέωση στην Γραφή και την Παράδοση

Σχολιασμένα βιβλιογραφία για τον Άθω. Μια περιήγηση στο Περιβόλι της Παναγιάς μέσα από εκδόσεις-σταθμούς για τον αθωνικό μοναχισμό και τη μαρτυρία του

Περί αγίων αγγέλων και ψυχών

I. Θεοφάνης ο Έγκλειστος, Ιγνάτιος Μπριαντσανίνοφ και η διάκριση μεταξύ κτιστού και ακτίστου

II. Νεόφυτος Καυσοκαλυβίτης ο Πελοποννήσιος, ο ιερός Δαμασκηνός και η διάκριση κτιστού και ακτίστου

Μικρή μέρα – μεγάλη εορτή... Η Πενθέκτη Οικουμενική Σύνοδος, τα Βρουμάλια και η περίοδος προ των Χριστουγέννων

Μέρος Β': Ιστορικοπολιτισμικά

Με αφορμή ένα βιβλίο: W. Furtwangler, Μουσική και λόγος

Για έναν νέο Ελληνικό Διαφωτισμό

Η ανολοκλήρωτη επανάσταση του Ρήγα

Η νεοελληνική Σουλεϊμανίγια. Αναστοχαστικό σχόλιο επί της τουρκολαγνικής τηλοψίας μας

Αναστοχαστικό σχόλιο στο πρόβλημα της ελληνικής ιντελιγκέντσας

Από τη Σιμωνίδα στην Αλεξάνδρα. Ελλάδα-Σερβία: Βίοι παράλληλοι

Μέσοι χρόνοι: Το ιστορικό λίκνο των Σέρβων – οι πολιτικές, θρησκευτικές και πολιτισμικές θεσμίσεις

Οθωμανοκρατία: Τα πάθη και η αντίσταση

19ος αιώνας: Η αναγέννηση

Ο τραγικός 20ός αιώνας: μεταξύ του εθνικού μύθου και της γεωπολιτικής μέγγενης
Επιλογικό σχόλιο

Οι γενοκτονίες των Χριστιανών της Ανατολίας: Μύθοι και πραγματικότητα

I. Εισαγωγή: Το πολιτικό πλαίσιο

II. Μύθοι και πραγματικότητα

III. Κρίσιμα συμπεράσματα

Γιατί κύριε πρωθυπουργέ; Τρία στιγμιότυπα, τρία οδυνηρά ερωτήματα

Η ανατολική ρωμαϊκή αυτοκρατορία στη σύγχρονη έρευνα. Ένα σύντομο ταξίδι στο λεγόμενο Βυζάντιο με βάση πρόσφατα βιβλία εισαγωγικού περιεχομένου

Το Βουκουρέστι των Ελλήνων. Μια σύντομη αναφορά στο ελληνικό αποτύπωμα της ρουμανικής πρωτεύουσας

Ελληνορουμανικής φιλίας συνέχεια. Δύο ρουμανικά ποιήματα μεταφρασμένα στην Ελληνική από τον Ηλία Στάνου

Ο ρόλος των μυστικών εταιρειών στη νεοτουρκική επανάσταση και στην ίδρυση της σύγχρονης Τουρκίας

I. Ιστοριογραφικά “κενά” – σύγχρονα πορίσματα:

α. Η τριπλή γενοκτονία: η συνωμοσία της σιωπής

β. Το ζήτημα της εθνοτικής καταγωγής των Νεοτούρκων

γ. Νεότουρκοι, Ελευθεροτεκτονισμός, Μπεκτασήδες

δ. Νεότουρκοι, Εβραίοι και ντονμέδες

ε. Η περίπτωση Πάρβους

στ. Η σχέση του κεμαλισμού με τους Νεότουρκους: Τα τρία πρωταρχικά αίτια δημιουργίας και άνδρωσης του κεμαλικού κινήματος

II. Σχόλιο για το σύγχρονο τουρκικό κράτος υπό το φως των ιδρυτικών γεγονότων του